

SPIS TREŚCI

[ROMAN KUŹNIAR]

Wstęp..... 9

Rozdział 1 [Roman Kuźniar]

Ewolucja problemu bezpieczeństwa - rys historyczny 18

1. Pierwsze traktaty o pokoju i równowadze sił 19

2. Liga Narodów - niedoceniony wynalazek

systemu bezpieczeństwa zbiorowego 24

3.....Po drugiej wojnie - zimna wojna 28

CZĘŚĆ I. WSPÓŁCZESNE ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA

Rozdział 2 [Roman Kuźniar]

Tradycyjne zagrożenia dla bezpieczeństwa międzynarodowego 40

1. Strukturalne przyczyny zagrożeń bezpieczeństwa
międzynarodowego 43

2. Państwo jako źródło zagrożeń bezpieczeństwa 46

3. Niezakończone procesy państwowotwórcze 51

4. Ideologie i bezpieczeństwo 56

Rozdział 3 [BOLESŁAW BALCEROWICZ]

Procesy międzynarodowe. Tendencje, megatrendy 59

1. Współczesne megatrendy rozwojowe 61

2. Wpływ megatrendów na bezpieczeństwo 78

Rozdział 4 [Marek Madej]

Zagrożenia asymetryczne -

„nowy” problem bezpieczeństwa międzynarodowego 80

1. Zagrożenia asymetryczne - istota pojęcia 80

2. Ogólna charakterystyka zagrożeń asymetrycznych 83

3. Główne kategorie zagrożeń asymetrycznych 86

Rozdział 5 [Kamila Pronińska]

Współczesne konflikty zbrojne 97

1. Zjawisko konfliktów zbrojnych
we współczesnym środowisku bezpieczeństwa 97

2. Przyczyny współczesnych konfliktów zbrojnych 102

3. Tendencje we współczesnych konfliktach zbrojnych 106

4. Geografia i statystyka
współczesnych największych konfliktów zbrojnych 116

CZĘŚĆ II. PRAWNOINSTYTUCJONALNE RAMY I AKTYWNOŚĆ NA RZECZ BEZPIECZEŃSTWA MIĘDZYNARODOWEGO

Rozdział 6 [Patrycja Grzebyk]

Ramy prawne użycia siły 120

1. Prawo do użycia siły 120

2. Prawo do samoobrony 126

3. Legalność interwencji 129

4. Praktyczna działalność ONZ na rzecz pokoju i bezpieczeństwa
131

Rozdział 7 [MAREK TABOR]

Porozumienia w sprawie kontroli zbrojeń i rozbrojenia 143

1. Problemy terminologiczne 143

2. Porozumienia dotyczące zbrojeń jądrowych 146

3. Zakaz broni biologicznej i chemicznej 158

4. Regulacje dotyczące broni konwencjonalnej 160

5.Środki budowy zaufania i bezpieczeństwa	165
Rozdział 8 [Marek Madej]	
Sojusze polityczno-wojskowe - NATO	171
1.Sojusze polityczno-wojskowe - kwestie terminologiczne i teoretyczne .	171
2.Sojusz Północnoatlantycki - geneza, podstawa działania i struktura organizacyjna	175
3.Funkcjonowanie Sojuszu w okresie pozimnowojennym	178
Rozdział 9 [ANNA WOJCIUK]	
Unia Europejska jako wspólnota bezpieczeństwa	190
1.Historia WPZiB	191
2.Struktura organizacyjna	194
Rozdział 10 [Agnieszka Bieńczyk-Missala]	
Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie	199
1.Historia procesu helsińskiego	200
2.Organy i instytucje OBWE	201
3.Wymiary zaangażowania OBWE	203
Rozdział 11 [Kamila Pronińska]	
Międzynarodowe instytucje bezpieczeństwa Ameryki, Afryki, Azji i regionu WNP	208
1. Międzynarodowe instytucje bezpieczeństwa zachodniej hemisfery	208
2.Afrykańskie międzynarodowe instytucje bezpieczeństwa	216
3.Regionalny kompleks bezpieczeństwa Azji i Pacyfiku	225
4. Kompleks bezpieczeństwa Wspólnoty Niepodległych Państw	229
Rozdział 12 [Patrycja Grzebyk]	
Międzynarodowe prawo humanitarne	234
1.Obowiązek przestrzegania MPH	234
2..... Zasady MPH	235
3.Odpowiedzialność karna	237

CZĘŚĆ III. PRAKTYCZNE PROBLEMY

Rozdział 13 [Marek Madej]	
Międzynarodowa walka z terroryzmem	240
1.Międzynarodowa współpraca w walce z terroryzmem do 2001 r	241
2. Uniwersalne ramy instytucjonalnoprawne walki z terroryzmem	
po 11 września 2001 r. Rola ONZ	246
3.Wojskowy wymiar przeciwdziałania terroryzmowi. Antyterrorystyczna „koalicja chętnych” i globalna wojna z terroryzmem	249
4.Techniczno-operacyjny wymiar walki z terroryzmem	252
5..... Wnioski	257
Rozdział 14 [Marek Madej]	
Zwalczanie proliferacji BMR	
jako współczesny problem bezpieczeństwa międzynarodowego	259
1. Główne czynniki decydujące o obecnej randze strategicznej walki	

z proliferacją BMR	261
2.Tradycyjne podejście do problemu nieprolifracji	270
3.Nowe środki walki z proliferacją BMR	272
Rozdział 15 [Agnieszka Bińczyk-Missala, Kamila Pronińska]	
Opanowywanie kryzysów i rozwiązywanie konfliktów - przykłady	279

1.Konflikty w byłej Jugosławii	279
2.Timor Wschodni - droga do niepodległości	285
3.Konflikt i operacje pokojowe NZ w DRK	287
4.Konflikt w Darfurze	291
5... Konflikt w Libii	298

Rozdział 16 [Kamila Pronińska]

Nowe problemy bezpieczeństwa międzynarodowego:

bezpieczeństwo energetyczne i ekologiczne 303

1.Uwarunkowania poszerzenia zakresu security studies o problemy energetyczne i ekologiczne	303
2.Bezpieczeństwo energetyczne	
3.Bezpieczeństwo ekologiczne	317

Rozdział 17 [MAREK MADEJ]

Prywatyzacja przemocy -

fenomen prywatnych przedsiębiorstw wojskowych

i jego implikacje dla bezpieczeństwa międzynarodowego 328

1.Podstawowe definicje i rozróżnienia	328
2. Geneza i uwarunkowania rozwoju rynku prywatnych usług wojskowych	331
3.Skala i specyfika rynku prywatnych usług wojskowych	333
4.Konsekwencje w sferze bezpieczeństwa	336

Rozdział 18 [MIROSŁAW SULEK]

Przemysł zbrojeniowy i handel bronią 344

1.Przemysł zbrojeniowy - jego funkcje i specyfika	345
2.Przemysł zbrojeniowy pod ciśnieniem podwójnej logiki funkcjonowania	347
3.Kompleks militarno-przemysłowy	348
4.Budżety wojskowe a handel bronią	350
5.Handel bronią - współpraca i kontrola	356

CZĘŚĆ IV. NARODOWE POLITYKI I STRATEGIE BEZPIECZEŃSTWA

[BOLESŁAW BALCEROWICZ]

1.Uwarunkowania polityki i strategii bezpieczeństwa państwa	364
2.Strategie, koncepcje strategiczne bezpieczeństwa	368
3.. Stany Zjednoczone	370
4. Federacja Rosyjska	377
5.Niemcy.....	305
6.Francja	0 _{qn}
7- Chiny.. ; ; ;	395
8. Szwajcaria.	400
9- Izrael ^ ^ .	403
10. Polska..	4gg

CZĘŚĆ V. BEZPIECZEŃSTWO W TEORIACH STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH
[ANNA WOJCIUK]

1.Realizm....	41fi	
2.Neoliberalizm		^20
3.Konstruktywizm....	43g	
4.Podejścia krytyczne		443
Bibliografia.....		
Indeks nazwisk	468	
Noty o Autorach		